

Balioa eta prezioa

DIANA FRANCO

Azkenaldian bazterkeria egoeran dauden pertsona askoren mugikorrak pasa dira nire eskuetatik, eta ohartu naiz gailuaren prezioa eta pribatutasunaren konfigurazioa egiteko aukerak harremana dutela horietan. Gailu merkeenak pribatutasuna doitzeko aukera gutxiago ematen dio erabiltzaileari. Gainera, defektuz, hirugarrenen hodeietara datuen sarrearak zuzenean bideratzen dituzten aplikazioak dituzte instalatuta. Hala nola teklatura, mikrofonoa, kamera... Sentsore eta botoi horiek jasotako datuak eurenganatzeko aukera ematen diete aplikazioaren jabeai.

Mugikor adimentsu merkeen merkaturak asko hazi da, munduko biztanleriaren %67k du sarrera internetera (Nazio Batuen eta Telekomunikazioen Nazioarteko Batasunaren datuen arabera). Marka ugariak mugikorrak dira: Oppo, My Phone, Redmi... Interesgarria da jakitea jabeak enpresa txinatarrak direla. Prezio merkeko mugikorrak saltzeak balio handia izan behar du, enpresa/gobernuztat, lortzen duten errentagarritasunak prezio baxua konpentsatzeko.

Aste honetan eztabaida izan da @HezkuntzaLibre Telegram taldean, gai honen inguruan, Google enpresak eta hezkuntza sailak sinatu duten hitzarmena dela eta. Hitzarmenarekin doako zerbitzua emango dio Google-k hezkuntzari hurrengo lau urteetan. Baina zein da Google-entzat balioa? Prezioa doako izateak ez baitu esan nahi etekinik ez dagoenik zerbitzua ematen duen enpresarentzat.

Eraldaketa digitalak etekinak sortzeko beste logika batzuk ditu, hauek oraindik ez ditugu guztiz ulertzen, baina Antonio Machado poetak esan zuen bezala, ez gaitezen ergelak izan, eta ez dezagun balioa prezioarekin nahastu. ●

Shireen, Yesenia, Sheila eta Francisca

AXIER LOPEZ

Lau emakume kazetari tiroz hil dituzte aurreko astean tokian tokiko mafien eskutik. Lehena, munduko apartheidik handieneko kudeatzaileen eskutik. Al Jazeera-ko Shireen Abu Akleh kazetari palestinarra hil dute asteazkenean Israelgo soldaduek buruan tiro bat emanda, Jeningo errefuxiatu-esparruan sarekada egiten ari zirela. Qatarreko hedabidearen, Palestinako agintarien eta han bertan zeuden lekuko eta kazetarien arabera, Israelgo indarrek nahita hil zuten 51 urteko kazetaria. Ali Samudi kazetaria ere zauritu zuten ekintza berean. Munduan zirrara eragin du gertatutakoak eta besteak beste, NBEko idazkari nagusi Antonio Guterresek ikerketa independentea eskatu du. Ez da bakarria izan ikerketa sakona eskatu diena Israelgo agintari sionistei, baina keinu hutsak baino ez dira izango ikerketa Israelen esku uzten bada, Israelgo sistemari ezin zaio-lako eskatu beren burua ikertzea eta haien jarduna ezbaian jartzea, 70 urte baino gehiagoz giza eskubideak etxeko alfombra gisa erabili baitituzte. Emaizta ezin da bestelakoa izan formula bera erabiliz gero.

Eta, zalantzarik bazegoen, segituan utzi du argi Israelek "nork agintzen duen" eta zeinena den inpunitatea. Israelgo poliziek Abu Akleh-ren hilkurtza lepoan hartuta eramaten zutenen aurka egin dute haren hileta elizkizunenetan. Aitzakia: Palestinako bandera erakustea, Israel demokratikoan kolore horiek ez dituztelako publikoki erakusten uzten. Gobernua ohiko

harrokeriaz mintzo izan da: "Israelen aurkako propaganda faltsuak ez ditu Israelgo Segurtasun Indarrak geldiaraziko terrorista palestinarren aurkako jardunean", adierazi du Naftali Bennett lehen ministroak igandean.

Palestina okupatutik kazetariak lana libre egiteko munduko lekuri zailenak batera egingo dugu jauzi: Mexikora. Yesenia Mollinedo eta Sheila Johana García kazetariak hainbat tiro jaso zuten Veracruz estatuan, Mexikon, denda batetik irten eta autoa hartzera zihoazela. *El Veraz* hedabideko zuzendaria eta argazkilaria ziren, hurrenez hurren. Mollinedoren senideek salatu dute mehatxuak jaso izan dituela azken urte eta erdian egin dituen lanengatik. Poliziaren eta delinkuentzia antolatua arteko harremanari buruz idatzi izan du. Honezkero hamaika kazetari hil dituzte Mexikon aurreko hamabi egunean behin, kazetari bat hiltzen dute. Artículo 19 erakundeak 153 kazetariren hilketak dokumentatu ditu Mexikon mende honetan.

Mexikotik Txilera. Aurreko asteak asteazkenean Francisca Sandoval kazetariaren heriotzaren berri eman zuten. Txileko Santiagon Maiatzaren 1eko protestak kubritzen ari zela, Sandovalen tiro bat jaso zuen buruan. Ordutik ospitaleratuta zegoen, oso larri eta 12 egunera hil da 29 urteko kazetaria. Tokiko mafiekin lotutako taldeen bala bat zen. Beste hiru pertsona ere zauritu zituzten. Pinocheten diktaduraz geroztik Txilen hil duten lehen kazetaria da Francisca Sandoval. ●